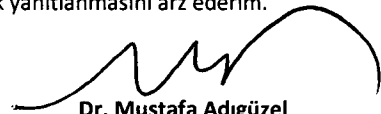

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. Mustafa Adıgüzel
Ordu Milletvekili

Türkiye’de stratejik bir tarım ürünü olan fındık, uzun süredir İtalyan menşeli Ferrero firmasının tekeline girmiş durumdadır. Bu durum Rekabet Kurumu tarafından da ilgili kararlar ile resmi olarak doğrulanmıştır. Süreç hem üreticiyi mağdur etmiş, hem de ülke ekonomisine zarar vermiştir. 2014 yılından itibaren Ferrero’nun Türkiye’deki agresif alım ve kontrol politikaları sonucu, firmanın sektördeki payı %60’ı geçmiş; tarlada üretimden ihracata kadar fındık fiyatını belirlemede her alanı etkiler hâle gelmiştir.

Bu durum yıllardır kamuoyu önünde ve TBMM çatısı altında tarafımca defalarca gündeme getirilmiş, tarım politikalarının milli olması gerektiği vurgulanmış, Rekabet Kurumu’nun harekete geçmesi için çağrılarda bulunulmuştur. Verdiğimiz araştırma önergeleri, iktidar partisinin alkışları eşliğinde reddedilmiş, Rekabet Kurumu iki ayrı başvurumuzu çeşitli gerekçelerle reddetmiş ancak kamuoyunun ve üreticinin vicdanı bu oyunu görmüştür. Rekabet Kurumu benim başvurularımdan sonra Ordulu iki firmanın başvurusunu değerlendirmeye almış, 3 Kasım 2022 tarihli kararı ile Ferrero hakkında yeterli delil ve bulgu ile soruşturma başlatılmasına karar vermiş, 7 Mart 2024’te Ferrero firması bu konudaki iddiaları kabul etmiş ve Rekabet Kurumu’yla taahhüt anlaşması imzalamıştır. Fakat Rekabet Kanunu’nun 16.maddesine aykırı olarak cirosunun %10’u nispetinde para cezası uygulanmamış ve şirketin faaliyetleri durdurulmamıştır. Bu iki konu söz konusu iki firma tarafından mahkemeye taşınmıştır.

Nihayetinde, Ankara 15. İdare Mahkemesi tarafından alınan kararla, Rekabet Kurumu ile yapılan taahhüt anlaşmasının Ferrero’nun tekeline önlemeye yetmediği, bu faaliyetlerinin kesin bir biçimde durdurulması gerektiği ve firmanın cirosunun %10’u oranında para cezasına çarptırılması gerektiği üzerinden Rekabet Kurumu ile firma arasında yapılan anlaşmayı iptal etmiştir. Bundan sonra beklenen karar, mahkeme kararı doğrultusunda Rekabet Kurumu’nun bir önceki kararda eksik bıraktığı para cezasını kesmesi ve firmanın yurt içindeki faaliyetlerini sonlandırması beklenirken, tam tersine Ferrero’nun lehine olabilecek şekilde Ankara 15. İdare Mahkemesi’nin kararını İstinaf’a götürmüştür. İstinaf da bu talebi haklı bularak 15. İdare Mahkemesi’nin milli faydayı öne alan kararını kaldırmıştır. Geline nokta Ferrero Türkiye’de Rekabet Kurumu tarafından da tespit edilen tekel ve usulsüz faaliyetlerine devam edebilecektir. Ayrıca kesilmeyen para cezası nedeniyle de neredeyse Türkiye’nin bir yıllık fındık ihracatına denk milyarlarca dolar ceza geliri alınamamıştır.

Bu bağlamda;

1. Mahkemenin kararı Rekabet Kurumu tarafından uygulanmak yerine İstinaf’a götürülüp ülkemiz tarımının lehine olabilecek düzenlemeler niçin iptal ettirilmiştir?
2. Rekabet Kurumu, Ferrero’ya kanunen uygulaması gereken para cezasını tahsil edecek midir? Uygulamaz ise kanuna aykırılık içeren bu durumla ilgili başlatılmış bir idari süreç var mıdır?
3. Rekabet Kurumu’nca da açıkça tespit edilen Ferrero’nun piyasa bozucu faaliyetleri bu koşullarda nasıl kontrol edilebilecektir?
4. Cumhurbaşkanının geçmişte Ferrero lehine yaptığı açıklamalar ve takındığı tavrın Rekabet Kurumu’nun aldığı eksik kararlar ve en son İstinaf’a gitmesinde etkisi var mıdır?
5. Türkiye’nin stratejik tarım ürünlerinde yabancı kartellerin hâkimiyetini sona erdirmeye yönelik bir tarım politikası stratejiniz bulunmakta mıdır?
6. Karadeniz’de fındık üreticisinin emeğini sömüren topyekun aleyhte uygulamalar karşısında Anayasa’nın amir hükümleri gereğince üreticinin korunması için kooperatifçiliğin geliştirilmesi ve üreticinin mali olarak desteklenmesi için çalışmalar var mıdır?
7. 10 yıldır aynı seviyede olan alan bazlı gelir desteğinin güncellenmesi ile ilgili bir çalışma var mıdır? Kooperatifçiliğin geliştirilmesi için mevcut Fiskobirlik’in güçlendirilmesi ve her türlü siyasi etkiden uzak bağımsızlığının sağlanması için AkParti’den milletvekili olan Yönetim Kurulu Başkanının görevden el çektilmesi ve yeniden Genel Kurul’a gidilmesi ve mali açıdan desteklenmesi ile ilgili çalışma düşünülüyor musunuz?